

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ระหว่างโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน

3. การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกับโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า ในภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้ง 4 ด้านในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการบริหารงานทั่วไปเท่านั้น ที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีเซฟเฟ่ ปรากฏว่าโรงเรียนขนาดเล็กจะมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแกนนำ

เศรษฐกิจพอเพียง และโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้านในภาพรวม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนทั้ง 4 ด้านในภาพรวมสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัยที่ว่า “เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าตอบรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมาก” อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศไทยไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ว่า มุ่งพัฒนาประเทศไทยสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549: 39)

อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการก็มีการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกๆระดับ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอน

ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเอง และผู้อื่นอย่างยั่งยืนและตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: คำนำ)

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดาหวัน หุตางกูร (2551: 127) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาน พิทักษ์โกศล (2551: 105) ได้ทำการศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวลักษณ์ มาพร (2551: 82) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัด การศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาใน สถานศึกษาโดยภาพรวม มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัตยญา จารุจินดา (2551: 56) ได้ทำการศึกษาวิจัยแนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของมงคล อินทร โสติ (2552) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย การบริหาร โรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหาร โรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมี ภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารงาน 4 ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับ ความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในภาพรวม ยังพบรายละเอียดของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ในความแตกต่างรายข้อจะพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านการบริหารงานวิชาการ ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำมากคือ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสม ภายใต้หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด (3.70) อาจให้เหตุผลได้ว่า งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเป็นปัญหาสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งครูยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน แต่ด้วยเพราะนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชัดเจนจึงทำให้เกิดการพัฒนาตนเองของครูมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ นโยบาย คือ สถานศึกษาควรเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาด้วยการส่งเสริมการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

2. การบริหารงานงบประมาณ

แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ในความแตกต่างรายข้อจะพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านการบริหารงานงบประมาณ ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำมากคือ วิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเสนอของงบประมาณ ($\bar{X} = 3.83$) อาจให้เหตุผลได้ว่า การจัดทำและเสนอของงบประมาณ เป็นเรื่องที่จะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียน ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นปัญหาสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นตัวชี้ทิศทางในการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำยังไม่มี ความเข้าใจ หรือได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน ประกอบกับโรงเรียนไม่ทราบจำนวนเงินงบประมาณล่วงหน้าทำให้ไม่สามารถจัดทำแผนงาน / โครงการที่เหมาะสมได้

ข้อเสนอแนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ควรเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาการวิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้มากขึ้น ด้วยการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติ หรือการสัมมนา

3. การบริหารงานบุคคล

แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ในความแตกต่างรายข้อจะพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านการบริหารงานบุคคล ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำมากคือ กำหนดแผนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างครูภายในและภายนอกโรงเรียน

อย่างเหมาะสม ภายใต้หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.77$) อาจให้เหตุผลได้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญในการเสริมสร้าง พัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร ซึ่งครูยังไม่ให้ความสำคัญมากนัก อาจเนื่องมาจากภาระงานของครูมีมาก ประกอบกับให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาบุคลากรด้วยการส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาบุคลากร

4. การบริหารงานทั่วไป

แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ในความแตกต่างรายข้อจะพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านการบริหารงานทั่วไป ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำมากคือ จัดทำเอกสาร เว็บไซต์ ซีดี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนให้ชุมชน และหน่วยงานอื่นได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.53$) อาจให้เหตุผลได้ว่า การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ มีความสำคัญเพราะนอกจากชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ จะได้รับทราบข่าวสาร ความรู้ หรือการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และหน่วยงานอื่นอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งครูยังไม่ให้ความสำคัญมากนัก อาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 ซึ่งอาจจะไม่มีความถนัด หรือชำนาญในเรื่องเทคโนโลยีในการจัดทำเอกสาร เว็บไซต์ ซีดี ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี ด้วยการส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรม สัมมนา ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาบุคลากร

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัยที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งพบว่าไม่ตอบรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน” อภิปรายผลได้ว่าขนาดของโรงเรียนไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่าง ทั้งนี้เนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศ ได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตาม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงมีนโยบายที่จะเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 1) เป้าหมายในระยะ 5 ปี (2550-2554) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้สถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่น้อยกว่า จำนวน 80 แห่ง ระยะที่ 2 ปี 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัดเป็น จำนวน 800 แห่ง ระยะที่ 3 ปี 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละ สถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 3) เพราะฉะนั้นโรงเรียนทุกขนาดไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างแท้จริง มีการกระตุ้น และส่งเสริมโดยการจัดอบรมให้ความรู้ จัดค่ายคุณธรรม จัดประกวดโครงการคุณธรรม จัดประกวดโครงงานทักษะอาชีพผู้การมีงานทำตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอ Best Practice ด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น เพราะฉะนั้นไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน ผลการวิจัยดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ มาพร (2551: 82) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของการวิจัยที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ระหว่างโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง” นั้นสรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงมีการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพบว่าตอบรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกับ โรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง” อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นโรงเรียนเป้าหมายในระยะแรก และระยะที่ 2 ของนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยการได้รับการติดตามประเมินผล และให้การสนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ เอกสาร หรือการให้คำปรึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือได้รับการอบรม สัมมนา มากกว่าสถานศึกษาทั่วไป จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียงมีการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า โรงเรียนไม่ใช่แกนนำเศรษฐกิจพอเพียง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชดา ทองสุข (2552: 112) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน คือ สถานศึกษาทั่วไป และสถานศึกษาแกนนำ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาแกนนำมีการรับรู้มากกว่าสถานศึกษาทั่วไป

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสามารถ วิเศษสิงห์ (2548: 107) ได้ทำการศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้กับ โรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อีกกับ โรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ควรส่งเสริมให้มีการอบรม สัมมนา หรือหาช่องทาง รูปแบบในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น กว่าเดิมอีก ถึงแม้ว่าค่าเฉลี่ยจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อที่ พบว่าเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้

1.1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสม ภายใต้หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 วิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้ ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์ความ เหมาะสมในการเสนอของบประมาณ

1.1.3 กำหนดแผนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างครูภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม ภายใต้หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.4 จัดทำเอกสาร เว็บไซต์ ชาติ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนให้ชุมชน และหน่วยงานอื่นได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ

1.2 ควรมีการนำผลการวิจัยนี้เสนอแก่ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทาง ในการวางแผนการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะด้านการ บริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไป เพราะยังมีการดำเนินการน้อยกว่าด้านอื่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

2.1 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้มาเป็นข้อมูลพิจารณาประกอบในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรมีการจัดทำเอกสาร คู่มือการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิงคุณภาพ

3.2 ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะทำให้ทราบว่า มีสภาพการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร

3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแบบอย่างที่ดีของความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง

3.4 ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาจากโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนแบบอย่างที่ได้รับการยอมรับว่าประสบผลสำเร็จ

3.5 ควรมีการศึกษาโดยเก็บข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนที่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้ทราบถึงผลที่ลงสู่ผู้เรียนโดยตรง